

Görüşler

ADANA HALKEVİ KÜLTÜR DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

BAŞBAKAN	SEÇİM NUTKUNDAN
İBRAHİM TEKELİ	TOPRAK
ŞEVKİ BERKER	Osmanlı Devrinde Çukurova ve Civarı
ARIF NİHAT ASYA	MASALLAR - GÖKLER
HAMİD S. ASYALI	BEKLEMEK (ŞİİR)
AHMET UĞUR ÇAYLI	Ahlâk ve Karakter Hastalığı
SELÂMİ ASYALI	19 MAYIS - HİTABE
ENVER AYDIN	YEŞİLOBADAN HATIRALAR
CENGİZ TURHAN	ZİYARETİME GELEN Hatıralar
ZİYA İLHAN ZALMOĞLU	Toprak Kokusu Romanı hakkında
ZİYA ARIKAN	KIRKINCI KAPI
Y. DOĞUDANDOĞAN	TURAÇ
VASIF CANBAY	Adanada Ermeni İğtişası
HER AY	***

Ömer Erdoğan - Mahmut Nedim Kuru - Refik Fikret Sağnak
ve Aziz Eryalazdan Şiirler

1947 Yılı C. H. P. Sanat Mükâfatı Piyas Müsabakasına Katılma Şartları

- 1 — C. H. P. Sanat Mükâfatı Piyas Müsabakalarına katılmak isteyen Piyas yazarlarının eserlerini 1947 yılı Ocak ayının 15 ine kadar Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreterliğine vermiş olmaları veya bu eserleri bu tarihe kadar teahhütlü olarak postayla göndermiş bulunmaları şarttır.
- 2 — Eserler eğer basılmış değilse, kâğıdın yalnız bir yüzüne yazılmış olmalı ve iki nüsha olarak gönderilmelidir.
- 3 — Müsabakaya 1940 yılından sonra yazılmış ve basılmış veya basılmamış, oynanmış veya oynanmamış yalnız telif eserleri kabul edilecektir.
- 4 — Gönderilen eserlere rumuz konmayacak, sahiplerinin açık isim ve adresleri bulunacaktır.
- 5 — Müsabakada birinci gelene 3.000, İkinci gelene 2.000 ve Üçüncü gelene de 1.000 lira mükâfat verilecektir.
- 6 — Eserleri tetkik edecek olan Jüri heyeti C. H. P. Genel Sekreterliğinin müracaatı üzerine İstanbul Üniversitesi, Ankara Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi; Devlet Konservatuarı ve İstanbul Şehir Tiyatrosundan seçilecek 3 er zat ile C. H. P. Genel Sekreterliği tarafından bu alanda tanınmış şahsiyetler arasından doğrudan doğruya seçilecek 3 zatta müteşekkil olacaktır.
- 7 — Müsabaka neticesi 23 Şubat 1947 pazar günü ilân edilecektir.
- 8 — Müsabakada derece kazanan eserleri bastırmak, Halkevlerinde ve Halkodalarında temsil ettirmek hakkı C. H. P. Genel Sekreterliğine ait olacaktır. Yazarı isterse Halkevi dışında temsil ettirebilir.

1947 Yılı

C. H. P. Sanat Mükâfatı Müsabakası

- 1 — C. H. P. Genel Sekreterliğince bir Piyas Müsabakası açılmıştır.
- 2 — Bu müsabakaya 1940 yılından sonra yazılmış ve basılmış veya basılmamış, oynanmış veya oynanmamış yalnız telif eserler kabul edilecektir.
- 3 — Müsabakada Birinci gelene 3000, İkinci gelene 2000 ve Üçüncü gelene de 1000 lira mükâfat verilecektir.
- 4 — Bu Müsabakaya katılmak şartnameleri C. H. P. Genel Sekreterliğince ve bütün Halkevi Başkanlıklarından alınabilir.

“ÇUKUROVA,”

Şimdiye kadar «Görüşler» adıyla yayınlanan dergimiz önümüzdeki sayıdan itibaren «ÇUKUROVA» olarak yayınlanacaktır.

Yeni bir sayı ve yepyeni bir kadroyla Cenubun biricik Kültür dergisi olacağına inandığımız ÇUKUROVA sayfelerini gençliğe ve bütün değerli kalemlere açmıştır. Onda bütün Çukurovalıların payı vardır.

Görüşler

ADANA HALKEVİ KÜLTÜR DERGİSİ

CİL : 9

TEMMUZ 1946

Sayı : 88-91

TOPRAK

16/6/946 Toprak Bayramı münasebetile Adana Halkevi Başkanı
İbrahim Tekeli tarafından verilen nutuk

Aziz Yurddaşlarım,
Türk ulusal tarihinde yeni bir çığır açan Türk köylüsünün hayat sandığı kutsal dilekleri, emelleri gerçekleştiren bir olayın yıldönümünü kutlamak için toplanmış bulunuyoruz.

Bugününün heyecanı içinde, Türk ulusuna yeni bir hayat, yeni bir yurt yaratmış olan Ebedi Şef Ulu Atatürk'ün kendi tarlalarını ve bütün servetini ulusuna bağışladıktan sonra «Asil ve Büyük Milletim sana verdiklerim hiçbir şey değildir. Birgün icabederse sana en kıymetli şeyimi vereceğim: Canımı vereceğim» diye onu haykırtan Türk Ulusunu Türkün Efendisi yapmak için bütün ömrüne hakim olmuş olan asil ve engin bir duyguyu o coşkun heyecanı yaşıyoruz.

Sayın hemşehrilerim,

Bu aziz topraklar için toprağa girmiş olan sınırlardan sınırlara hiç durmadan koşmuş olan aç ve çıplak iken de yüz çevirmemiş oradan toprağa gömülmüş olan kahramanların, Türk çocuklarının çoğu kendilerine ait olmayan kulübecikler içerisinde doğmuş ve tarlalarda büyümüşlerdir. Başkalarının saadeti için o topraklar üstünde nasırlaşan eller yabancı istilâsına karşı onları korurken başkasına ait olduklarını kanının aktığı bu toprakların bir karışının bile kendisinin olmadığını aklına getirmeden onun için seve seve can vermiştir. Ve can vermeyi şeref bilmiştir.

İşte Türk ulusu bu asil duyguya karşı vicdan borcunu yerine getirmek ve bu aziz sayısız kahramanların çocuklarını tarih boyunca kanlarıyla yoğurmuş oldukları bu zengin toprakların sahibi kılmak istemiştir.

Toprak kanunu ne çiftlikleri parçalamayı amaç tutmak ne de çiftlik sahiplerini imha etmek isteyen bir kanundur.

O, Türk köylüsüne saadet, Türk Ulusuna hayat getirecek bir kaynaktır. Hayat ölüme müdür?.. Hayat tehdit olur mu?

Sayın Hemşehrilerim,

Başlarımızı tarihin uzak köşelerine değil etrafımıza çevirelim. Türk ulusunun yüzde seksen beşini teşkil eden bu muhteşem kütleye çevirelim Gözlerimin önüne onların manzarası geliyor. Ve bu manzara içinde şu mısraları okuyorum:

Şehirden uzakta şehre yakın
Şehirden öteye köylere bakın
Onlarda evlerdir yanılma sakın
Taş toprak yığını görünür köyler.

Kış olur geçilmez dağı ovası
Bir sızı ömürde çekilmez yası
Sanılır karınca arı yuvası
Bir hazin uykuya gömülür köyler.

Kuşlara sığınak baca taşları
Seyreyle bir âlem Tanrı başları
Tezek dumanları ve göz yaşları
Bu haliyle güler ağlar bu köyler.

Günler geçer aylar hep birer birer
Ne bir gelen olur ne de bir haber
Kâinat diz çöker susar beraber
Denizler içinde dağlar mı köyler?

— Devamı 16. ncı Sahifede —

OSMANLI DEVRİNDE ÇUKUROVA VE CİVARI

II. Bayazıt devrinde Çukurovadaki Osmanlı-Mısır harpleri

(1485 - 1490)

Yazan : Şevki Berker

MİSİR Harplerine sahne olan Adana ve Tarsus dolayış hakkında, Âşık Paşa Zade tarihî (1) ile Tac-üt-tevarih-in ve diğer eserlerin verdikleri bilgilerden faydalanıyoruz. (2) Süleyman Şah, Ceber kalesi önünde boğularak ölünce, oğulları Kuzeye dönerek hepsi de Üçok Türkmen kabilesinden olan yedi arkadaşı aileleriyle birlikte Çukurova'da yerleştiler. Bu yedi arkadaş Yüreğir, Kusun, Varsak, Kara İsa, Özer, Gündüz ve Kuştemür idiler. (3) Aşiret başkanı olan Yüreğir, Ermenilerden Adana, Tarsus ve Misis yöresinde hayvan beslemek hakkını alarak bu hak oğlu Ramazan'a geçti. Ramazan, arkadaşları olan Kusun'a kışlak olarak asarlık ve yayla olarak Gülek dağıyı ayırdı. Hayvanlarını mevsime göre bazan ovalarda, bazan da tepelerde otlatırdı. Böylece Kuştemür, yaz ile kışı Tarsus ile Bulgar dağında, gündüz Sis ovasile Misis dağlarında, Ramazan ise Adana vadi ve yaylalarında geçirirdi. Üçoklar, hemen bütün ovalara egemen olmakla beraber Ermenileri bu şehirlerden uzaklaştırarak kadar kuvvetli değildiler. Ancak elli yıl sonra Özer'in ardınca gelenlerden Davut, Ermenilere karşı Mısır Sultanı Şeyh Ahmet'ten yardım istedi. Sultan, müsaait görünerek askerî yardımlarda bulundu. Fakat Mısır askerleri memleketi Sultanın adına elde ettiklerinden Davut'a ancak memleketin Beyi unvanı verildi. Davud'un bu harekete, diğer kabile başkanlarına örnek oldu: Gündüz oğulları Ayas kalesini Sultanın askerine bırakarak Mısıra sığındılar. Ramazan oğlu İbrahim Bey de Adana ve Sis'in Mısırlılar tarafından alınması için yardımda bulundu. Nihayet Kuştemür'ün bir oğlu Tarsusun elde edilmesini kolaylaştırdı. Bu sayede Şeyh Ahmet, hemen hiç harp etmeksizin Küçük Ermenistan'ın Ayas, Gülek, Sis, Adana ve Tarsus gibi en müstahkem altı kalesine sahip oldu. (4)

A. Birinci sefer. - Bu suretle Malatya, Darınde ve Divriki'ye kadar olan arazi Mısırlıların egemenliğine girerek bütün kasabalarda Mısır valileri hüküm sürmeye başladılar. Osmanlı devleti, Karaman oğulları arazisine sahip olduktan sonra Mısır ile komşu bulunduğundan hudutlarda ve en çok Toros

dağlarının öbür yanında vukua gelen olaylara karşı kayıtsız bulunamazdı. Esasen daha Fatih zamanında bu olayın alınması düşünülmekte idi. Bu defa, Mısra bağlı olan Türkmen Kabilelerinden bazıları Osmanlı devletine başvurarak Mısırın zulmünden dert yandılar; devlet bunu bir fırsat bilerek Karaman Beylerbeyi Karagöz Paşayı Çukurovaya gönderdi.

Karagöz Paşa, daha yolda iken Alankaş, Mollen (Mollen) kaleleri ahaliş ile Tarsus eşraflı ve aşiret başkanları tarafından dostça karşılandı; ve Adana, Tarsus, Gülek, Alankaş, Mollen ve Birsbert kalelerini aldı (5).

(1) Âşık Paşa Zade tarihi, Ali Bey neşri, İst. 1332. S. 225 - 226

(2) T. O. E. M. sene V, nr. XXVIII, 1 Ekim ayı, 1330, S. 205.

(3) Hammer (Tür. ter., İst. 1330, c. IV. S. 14)

(4) Hammer (tür. ter., C. IV. S. 14)

(5) T. O. E. M. sene V, nr. XXVIII. s. 206 ve Hammer (tür. ter., c. IV, s. 14) alınan kalelerden Gülek belli olup öbürlerinin yerlerini göstermek zordur (Bk. T O E M. sene V, nr. XXVIII s. 206) Hammer (tür. ter., C. IV. s. 258-259) Bu kaleler hakkında şu bilgiyi vermektedir:

«Ayas, İskenderun körfezindedir. Bağras'tan iki ve Tel Hamdun'dan bir konaklık uzaklıkta bulunur. Kanunî zamanında yapılan bir kulesi vardır. (Cihannüma, S. 603) Toros dağındı Gülek o bölgenin en önemli yeridir. Cihannüma, S. 601. 1233 İstanbul basımı, Menasikülhaç kaleye ve boğaza ayırmaksızın Dülek adını verir, S. 39 ve 40. Ermeniye dağında bulunan Sis kalesinin üç kat suru vardır. Burası Aynzarba'dan yirmi dört ve Misisten (Masis eski Mopseustia) kırk mil uzaklıkta bulunmaktadır. Ceyhan nehri kenarındaki Misis de Adanaya altı fersah uzaklıktadır. (Cihannüma, s. 43) En eski zamanlardanberi adını muhafaza etmiş olan Adana, Seyhan (Sarus) nehri üzerindedir. Ramazan oğullarının hükümeti zamanından kalma bir cami ve Piri Paşa tarafından tekrar yapılmış bir kalesi vardır. (Menasikül-

B. İkinci sefer. - Bu sırada Zülkadriye Beyi Alâüddevle Bey, Mısırlılar tarafından devamlı olarak rahatsız edildiği için egemen tanıdığı Osmanlı hükümdarından yardım istemiş, Padişah da Kayseri valisi Yakup Paşayı bir ordu ile Zülkadir arazisine göndermişti. Vukua gelen muharebede Mısırlılar yenildiler. Halep Naibi öldürüldüğü gibi Romkale, Bire ve Antep Beyleri de esir düştüler. Fakat bu sıralarda, Mısırdan Atabey Özbek komutasında ve Emir-i Ahur Kansu, Tani Bey, Emir-i Meclis Özdemir, Tağrıberdi Tatar, Emir-i Silâh ve Özbek-ül-Yusufi gibi tanınmış komutanlar da bulunduğu halde büyük bir Mısır ordusu 890 (1485) tarihinde Zülkadriye arazisine yöneldi. Zülkadriye Beyi Alâüddevle Beyin kaçması üzerine Osmanlı ordusu Malatya civarında yenildi. Yakup Paşa, yeraltı olduğu halde güçlkle kendisini kurtarabildi (6). Alâüddevle ise sulh istediğini Halep Naibine bildirmekle Mısır hükümetine sığınmış oluyordu. (İbni İlyas, c. II. s. 325)

Mısırlılar, bu muzafferiyetleri üzerine memleketlerinin kilidi saydıkları Adana ve Tarsus kalelerini almaya teşebbüs ettiler. Karagöz Paşa, Adana ve Tarsus yöresinde alınan kalelerin müdafaasını hudut üssubaylarından Musa Bey ile Bayazıt'ın (kayınbiraderi Ferhat Bey (7) e bıraktı. Paşanın başarısı kendisine lüzumundan fazla bir güven temin etmişti. Emir-i Kebir veya diğer bir deyimle Mısır ordusu Başkomutanı Özbek ve Halep valisi, büyük bir kuvvetle geldiler, mânasız bir emniyet içinde etrafa dağılmış olan Adana ve Tarsus muhafızlarını basarak Osmanlı ordusunu yendiler. Ordunun yenilmesi ve kale muhafızlarının şehit düşmesi (8) üzerine Mısırlılar Adana ve Tarsusu istilâ ettiler (9)

C. Üçüncü sefer. - Bu yenilmeler, 891 (1486) da bir hayli telâşa yer verdiği için Anadolu Beylerbeyi Hersek oğlu Ahmet Paşa, başkomutan tayin edilerek emri altına Hızır Bey oğlu Mehmet ve Karaman Beylerbeyi Karagöz Paşalar da bulunduğu halde kuvvetli bir ordu ile Adana ve Tarsusun geri alınmasına gönderildi. Osmanlı ordusu Adanaya yaklaşınca Atabey Özbekin komutasındaki Mısır ordusu ile karşılaştı. Ahmet Paşa gibi muktedir bir komutanın idaresinde bulunan ve bir hayli fedakârlıklarla hazırlanan bu ordunun üstün geleceği besbelli iken emri altındaki Paşaların kendisine besledikleri düşmanlık, Osmanlı ordusunun tamamen yenilmesine sebep oldu. Karagöz Paşa Karaman valisi olmak, diğeri de Ahmet Paşadan yaşlı bulunmak dolayısıyla bu yeni komutanın emri altına girmeği bir onur meselesi yaptılar. Osmanlı ordusu, Mısır askeri üzerine yürüdü. Hersek Zade Ahmet Paşa, büyük bir fedakârlık ve gayretle harbe başladıği halde Karagöz Paşa ile Hızır zade Mehmet Paşa bayağı seyiirci olarak kaldılar. Ahmet Paşa, büyük bir cesaret ve gayret gösterdiyse de sonunda esir düştü. (10) Öbür

Paşalar da Adana ve Tarsus kalelerini Mısırlılara bırakarak kaçtılar. 891 (1486) Tarihlerde hiçbir açıklık olmadığı halde bu yenilmeden önce Osmanlılar, Yakup Paşa seferinde kaybetmiş oldukları Adana ve Tarsusu yine almışlar ve yahut bir kısım müverrihlere göre bilinmiyen bir şekilde muhafaza edebilmişlerdi. Çünkü Hersek oğlunun esirliğinden sonra Mısırlılar, Adana ve Tarsus üzerine yürüyerek bu kalelerle diğer yerleri, müverrihlerin verdikleri bilgiye göre elde etmişlerdir.

— Devamı Gelecek Sayıda —

haç, S. 24, Cihannüma, S. 601) Tarsus da Adana gibi eski adını saklamıştır; Seyf üd-devle 350 (961) de Bizanslılardan almıştı; İskenderin uğradığı tehlike ve Kleopatranın suları üzerindeki seyahatı ile meşhur olan Cydnus nehrinin kaynağına yakın bir yerde kurulmuştur. Cynus. Tarsus duvarlarına, Sarus Adana duvarlarına kadar gelir ve Ceyhan Misis yakınından geçer. Neşri'nin tarihi Selçukîsi-ne göre Frédéric Barberousse Ceuban nehrinde ve Calicadnus değil, Misis yakınında boğulmuştur. Buralardan geçeu beş nehir : Yani Calicadnus (Şimdiki Silifke), Latmos (Kızılda), Cdnus (Çakıt), Sarus (Seyhan) Pyramus (Ceyhan) nehirlerinden Ceyhan, doğu tarafına düşer. Cihannüma'nın 603 üncü sahifesinde Eshab-ı Kehf mağarasının Tarsus yakınında olduğu kayıtdır. Tac-üt-tevarih (c. II, s. 49), Âşık Paşa zadedden naklen Alankaş, Mollen, Birsbert gibi diğer şehirlerden bahseder. İhtimal ki bunların birincisi eski Anchialus, ikincisi eski Mallus'tur, fakat ne Cihannüma'da ne de Menasikülhaç'ta olanlardan bahsolummaz; Cihannüma, S. 602, Birsbert'i Sis kuzeyinde ve bir konaklık uzaklıkta bir kale olmak üzere kaydeder. Şunu da ilâve etmelidir ki Biiir (Bir) kelimesi Arapça olup eski Bağdat tarafından bu isme tesadüf olunur. (Biiir-i Namrut gibi). Porter. (Travels, II, 330), bu kelimenin aslında şüphe etmekle hatada bulunmuştur.

(6) Weil (Geschichte des Chalifen V, 347), Gülşen-i Maarif'ten naklen : Yakup Paşa yahut Yakup Bey Kayseri valisi idi denmektedir. Münecimbaşı c. III, s. 411 «Yakup Paşa güç hal ile necat buldu.» Hammer (tür. ter., C. IV, S. 15) «Yakup Paşa Malatya doğru giderken Mısır Sultanının Emir-i Ahuru Biş Beyin kurmuş olduğu bir tuzağa düştü» Tac-üt-tevarih ise (C. II, S. 50) kurtuldu kayıtlarında bulunmaktadır.

(7) Halil Ethem Bey, Ferhat Beyi Padişahın damadı olarak göstermektedir. (bk. T O M, sene V, nr. XXVIII, s. 208)

(8) Tac-üt-tevarih, c. II, S. 51.

(9) Tarihlerde bu olgu üzerine Adana ve Tarsusun yine Mısırlılar eline geçtiği kayıtdır.

(10) Ahmet Paşa, yaralı olarak (parmakları keşildikten sonra) esir düşmüştür. (bk. Tac-üt-tevarih, c. II, s. 52-53 ve sheaif-ül-ahbar, c. III, s. 412).

MASALLAR

Arif Nihat ASYA

«Bir varmış, bir yokmuş; evvel zaman içinde, kalbur saman içinde...»

Bu kalbur oraya masalı kalburdan geçirmek isteyenler için kondu.

«... Kedi tellâken, köpek berberken...»

Masal, berberle tellâla hakaret etmek istemedi; «İşler olmayacak ellerdeyken» demek istedi.

«... Ben annemin beşiğini tıngır mıngır sallarken ...»

«Anne» şefkattir, merhamettir, iyiliktir.. ki bu duygular o gün de bebek muamelesi gördü, bugün de bebettir. O zamandanberi bir geliştiren olsaydı yirminci asır cemiyetinde insan kendini bir ana kucağındaki kadar emniyet ve huzur içinde bulabilirdi. Ve Adem oğlu şimdiki gibi Avrupasında, Asyasında, İranında, Tahranında, Çininde Maçininde açlıktan, susuzluktan, hürriyetsizlikten ölmezdi.. Eceliyle ölmeve imkân bulurdu.

İşin «tingir mıngır»ı da boyumuzdan büyük iddialarımızdır ki biz söyler, biz dinleriz.

«... Bir Padişahın üç kızı varmış...»

Hilkat, gövdelerinde bir kaç yere kız olduklarına dair işaret koymuş, fakat padişah kızı olduklarını hiçbir yere yazmamıştı. Yalnız birinin kuytu-larında bir ben vardı ki «Padişah» ın «i» sinin noktasıydı. Fakat Allah, padişah kızlarına doğumda öteki kızlardan daha az acı çekeceklerine dair senet vermedi. vermeyecektir.

«... Üçü birbirinden güzelmış...»

Birinin gidişi güzeldi, birinin gelişi güzeldi, birinin duruşu güzeldi. Gönül isterdi ki Allah bu üç kızı bir kız olarak yaratsın.

Biri sesiyle, biri kokusuyla, biri tadıyla güzeldi. Ses, koku, tat bir yere gelmeli, birleşmeli toplanmalıydı.

«... Günlerden birgün ...»

Evet.. Çünkü o zaman daha günlerin adı konmamıştı. Bugün kondu da ne oldu sankil. Kendilerine adlarıyla seslensek salılar, çarşambalar, perşembeler «Efendim!» mi diyecekler?

«... Padişah, adamlarile...»

Evet... Atları, arabaları, ayakkapları gibi «damları» denebilirdi.

«... Kıra çıkmış...»

Zahmet etmiş doğrusu... Kızları ayağına çağır-malıydı. Hangisi gelmemek küstahlığında bulunabilirdi?

«... Az gitmiş, uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş...»

Cehenneme kadar yolu vardı.. Ve ne kadar git-tiğini kendisi değil. atlarının ayakları bilirdi,

«... Bir de arkasına bakmış ki...»

Dönüp bakmaya ne lüzum vardı? Ensesinde gö-zü yokmuydu? Sürü sürü adamları neciydiler? Zap-tiyeleri neci, dalkavukları neciydi; casusları hafiye-leri ne güne duruyordu?

«... İki iğne bir çuvaldız boyu yol gitmiş...»

İşte masalın kalburunda bir doğru daha... Ken-disine yaklaşan yolda insanlığın atabildiği adımlar o gün de, bugün de yarın da iki iğne bir çuvaldız boyunu geçmedi, geçmeyecektir. Bununla beraber masalın ölçüsüne, iğnenin ipliği, çuvaldızın kınabı da dâhilse o zaman yirminci asra masalların karşısında yerlere geçmek düşer.

«... Bir yolun dönemecinde...»

Demek o zaman da yollar eğri büğrüydü.

«... Üç yiğit görmüş...»

Yiğitlikleri Padişahın ayaklarına kapanacak kadar

alçalmalarından belliydi.

«... (Siz kimsiniz) demiş...»

Padişahlar böyledir.. Ya sual sorarlar, ya emir verirler. Cevap vermek, âdetleri değildir. Yer yü-zünde bu, böyle gelmiş, böyle gitmiştir.

«... (Biz, kızlarının kısmetiyiz) demişler...»

O zaman mutlu zamanmış, kızların kısmeti aya-ğına gelirmiş. Fakat masalın kızları kısmet bekleme-yi, kendilerini kısmetlerine saklamayı bilen kızlarmış. Bu böyleyken onlar padişah kızı olmasalar belki de evde kalırlardı.

«... Padişah, yiğitleri yanına alıp saraya dön-müş...»

İki iğne bir çuvaldız boyu yolun gidişi nedir ki dönüşü ne olsun!.. Ve memleketi padişahın önünden ne görmüştü ki arkasından ne görsün!

«... Kırk gün, kırk gece düğün olmuş...»

Görüp göreceklere rahmet o kadardı.

«... Onlar ermiş muradına...»

Şu dünyanın her yerinde ve her çağında mura-da erenler onlar olmuş, muradına erenlerden her dil «Onlar» diye bahsetmiştir. Ve gel zaman git zaman bir onlar tabakası doğmuştur.

«... Biz çikalım kerevitine ...»

Medeniyetin bir «bum!» da harcadığı bir, iki «bum!» da iki milyonla bizim de kerevitimiz şahane bir taht olabilirdi.

Masallarla tutulmakta olan insan oğlu senden bir evvelki masalı dinlerken bu kadarlık kıza bildi. Fa-kat son masalda asırlardır bir kemik gibi gevelediği gemini dişlerle kırarak ilk defa kendisine en çok yakışan dille konuştu.

— Bir varmış bir yokmuş..

— Olmaz olaydı!

— ... Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde; kedi tellâken, köpek berberken, ben annemin beşi-ğini tıngır mıngır sallarken..

— Sallamaz olaydım!

— Bir padişahın üç kızı varmış ..

— Babaları da, kızları da olmaz olaydı!

— Üçü birbirinden beter olaydı!

— ... Günlerden birgün padişah adamlarile kıra çıkmış. Az gitmiş uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş,

bir de arkasına bakmış ki iki iğne bir çuvaldız bo-yu yol gitmiş...

— Bakmaz olaydı, gitmez olaydı!

— ... Yolun dönemecinde üç yiğit görmüş...

— Görmez olaydı!

— «Siz kimsiniz?» diye sormuş...

— Sormaz olaydı!

— «Biz kızlarının kısmetiyiz» demişler, Padişah, yiğitleri alıp saraya dönmüş... Kırk gün kırk gece düğün olmuş...

— Dönmez olaydı, olmaz olaydı!

— Onlar ermiş muradına...

— Ermez olaydı!

— Biz çikalım kerevitine...

— Çıkmaz olaydı . Ve insanlık da medeniyet de; savaş da, barış da; masal da, hakikat da olmaz olaydı, olmaz olaydı!...

BEKLEMEK

Seni bekliyorum
Dudaklarımda aşk türküleri.
Dudaklarımda adın
Alnımda öğle üzeri.

Seni bekliyorum
Elimde saat sabır taşım.
Yolları kesmiş Haziran
Dönmeyi unutmuş yelkovan
Düşünmeği unutmuş başım-

Mevsim kudretince sıcak
Yeşil, ateş elinde bir
oyuncak.

Kuş uçmuyor,
Nerdeyse güneş akacak.

Seni bekliyorum
Rengi değişecek hayatımın
Bir bulut gibi yükselsen
Şimdi ansızın.

Seni bekliyorum
Kalbimde bir kuş gibisin.
Göğsümden hafifliğin
Gözlerimde uyumuş gibisin.

Hamid Sâlih Asyali

AHLÂK VE KAREKTER HASTALIĞI

Yazan : Ahmet Uğur çaylı

Ahlâklılık; insanın mücerret hali değildir. O, ancak et ve kemiğin hayat şartları ve manevî varlığı ile bütün şahsiyetin eseridir. Ahlâklı bir insana herhangi bir görevin başarılmaması için verilecek buyruk; o insanın ruhunda derhal yapıcı ve hareket ettirici kuvvetlere çevrilir. Tersine olarak ahlâkı düşük, seçimsiz ve karektersizler şahsî menfaatları için; vatan aleyhine en büyük cürmü işlemekten sakınmazlar.

Ahlâk alanında ilerlemeye çalışanların kalplerinde milletin, vatanına karşı hizmet duygusu büyük bir alev haline gelir. Bunun gerçekleşmesi, başka bir deyişle varlığa gelmesi için; bir çığır açmağa, açılan bu çığırdan ilerlemeye çalışırlar. İşte asıl ahlâk kahramanları bunlar ve bunların izlerinden yürüyenlerdir.

Millî Önderimizin işaret buyurdıkları gibi «Yüksek karakterin başlıca tecellileri doğru haysiyetli ve çalışkan olmaktır» Ahlâk ve karakterden mahrum olanlar; âlim olsalar dahi onlardan fayda yerine daima zarar gelir. Hürmet etmemek saygı göstermemek de ahlâksızlığın bir nevi delili sayılır. Hazreti Muhammedin kurduğu İslâmiyet dininin esası; ahlâki hislerin gelişmesini sağlamaktır.

Muhammet; Ali İmra suresinde şöyle buyuruyor «Affe sarıl, iyiliği buyur, cahillerden yüz çevir.» Keza iyi ahlâk hakkında söylediği hadislerden; iyi ahlâk Cennet amellerindendir, İslâm iyi ahlâktan ibarettir, tetbire benzer. Akıl iyi ahlâka benzer soy sop yoktur. İnsanın bahçıvarlığı iyi ahlâktır. Fena ahlâk ise; bedbahtlık âlametlerindendir. Sirke balı nasıl bozarsa; fena ahlâk da amelî öyle bozar. İyi ahlâk ise güneş n kacı erittiği gibi günahları eritir demektedir.

Ahlâk ve karakter hastalığı; daha -küçük yaşta iken kendini gösterir. Hırs, zulüm, yalancılık, devamlı disiplinsizlik, bunlar erginlik çağının başlamasıyla bir kat daha artar ve meselâ askerliğe ısınmazlar, sık sık firar ederler, askerlikten kurtulmak için türlü çarelere baş vururlar. Bunlar betbaht kimselerdir. İkide bir meslek değiştirirler. Meslekdaşla-

rından ve mesleklerinden müştekidirler. Mesleğinin iktihabından pişmanlık duyarlar. İçkiye düşkündürler, sık sık alkollü içkiler alarak betbahtlıklarını gidermek isterler.

Bayanlar arasında da böyle soysuzlaşma hareketlerinin gelişmesine bilhassa İkinci Cihan Savaşından sonra sık sık rastlanır oldu.

Söz gelimi; fena yola sapmak, evini terk etmek, kocasına ihanet etmek, kadın veya erkeğin malî servetinin artmasıyla ne gördüm delisi olmak, hafif meşreplikler, gayri meşrû münasebetler, kürtaç moda hevesi, lüks giyinmek, suç işlemenin aşırı hadde gelmesi ve yoktan hadise çıkarmağa yeltenilmesi gibi. Bunlar ahlâkça soysuzlaşan kimselerdir. Bunun önüne geçilmesi için hepimize düşen çeşitli görevler vardır. O da daha ziyade olağanüstü hallerde beliren bu aykırılıkları yani topluluğun kıymet hükümlerine karşı tehlikeli hareket edenleri; faydalı bir duruma getirmek, hele aldığı örneklerle bozulmağa yüz tutan küçükleri çok dikkatli yetiştirmek lâzımdır. Bu da ancak ana babaya, eskiden olduğu gibi bugün de memleketine candan bağlı olup; onun kalınmasına dili ve dileğiyle değil, işi ve eserile katılanların görevi olacaktır. Ancak ondan sonradır ki Millî Şefimizin (Milletler için en büyük kudret her silâhtan keskin, her kudretten üstün en büyük kuvvet kendi evlâtları arasındaki birliktir.) kuralı gerçekleştirilebilir.

Yazın köyler arasında, yollar şoseler üzerinde ve Ücra bucaklarda Sivrisinek üremesine yarar durgun ve birikinti sularını görenler hemen Sıtma Mücadele Memurlarına haber vermeli ve böyle yerlerin temizlenip kurtulmasını sağlamalıdır. Bu suretle yurdumuzdaki Sıtma savaşına da katılmış olursunuz.

19 MAYIS

Yazan : Selâmi Asyalı

27 Senedir Türk takviminin yeni kelimelerinden 19 Mayıs bir doğuş ifade ettiği için gençlik; bir karar, bir enerji, bir hareket ifade ettiği için de gençlik bayramıdır. Genç yüreklerin, genç adımların, genç ruhların ve inkilâpçı umdesinin de anlatmak istediği gibi ihtiyarlamıyacak her yeniliğin istediği alıcı ve verici enerjiyi daima taşıyacak olan Türk milletin bayramı..

Garip tesadüf.. Daha doğrusu güzel buluş. Bundan aşağı yukarı bir ay önceki, sesi kulağımızdan, ışıkları gözümüzden silinmemiş 23 Nisan da yine bunun gibi ikizli, üçüzlü bir bayramdı. O da bir doğuş olarak çocuğun, başka bir doğuş olarak da Ulusal Egemenliğin kutlu günüydü. Dahası var.. Bu doğuşlarla baharın doğuşu da avni günlere rüşyor-sa, bunu isterseniz tabiatın sevincimize katılması, isterseniz sevincimizin takvimle beraberliği sayın. Fakat şunu unutmamalı ki ayların takvimini, mevsimlerin takimini, bırakır da yılların takvimini ele alırsak, 19 Mayıs 23 Nisandan önce gelir. Bir tezattır ve akisler oyunu sanılmaması şartıyla 23 Nisan, 19 Mayısın Çocuğudur. Ve bu manâda çocuk bayramı olmak ona, gençlik bayramı olmak buna yaraşır.

Mustafa Kemal tehlikeli, takipli ve ihtimallerle dolu bir Karadeniz yolculuğunun gazisi olduktan, bir kara parçasından bir kara parçasına, bir kıt'adan başka bir kıt'aya bir gaza adımı atıktan sonra Samsuna karar yüklü bir kafa, iman yüklü bir yürek, hakikate gebe bir ülküyle geldi. Ozaman henüz mefkürenin adı ülkü değildi; ozaman henüz tarihte ulusal savaş diye bir şaheser fasıl yoktu. Ozaman Mustafa Kemal bugünkü yazıyla yazılmazdı. Mustafa Kemal'in de Atatürk olmaya doğru ilk adımı bugün atıldı.

600 yüz sene evvelki bir kahramanında bir kıt'adan bir kıt'aya adım atışıyla bir gazalar, bir fetihler devri açılır.. Bu da öyle olacak ve artık müjdelere müjdelere, zaferlere zaferlere, bayramlara bayramlara doğuracaktır.

Bir dalganın kucağında Anadolu kıyılarına bir millî emanet olarak el üstünde getirilen bir esatir, kahramanı toprağı yenecek, suyu yenecek, yolları ve

yolları yenecek, ülküsünün milleti hür olmuş gören rüyasını hakikatler tabir edecek. Kongreler toplanıp imanları elinden tutan o, Türk'e baş olan o, öksüz bir yuvaya baba, o olacaktır.

Bu 19 garip bir tesadüfle Atatürk'ün hayatında kendine ve milletine uğur getiren 19 lardan biri olacaktır.

Bugün bir memleket gençliğini karşımızda elleri kolları, yüreklerle irade, karar ve emniyet hareketleri yapar göreceksiniz; bu eller yabancıya ve fena niyete yumruk olabilecek kudrette ellerdir. Bu ayaklar bir bahçenin çiçeklerini incitmeden yürümesini bilen ayaklar olduğu gibi eğer icabederse yılan başı ezmesini de bilen ayaklar olacaktır.

Analara, babalara, kardeşlere sevgiyle çarpmasını bilen bu yürekler öfkeyle çarpmasını da bildiklerini yarın kimlerin görmesi icap ediyorsa onlar görecektir.

Şefkatle bakan, şefkat dili konuşabilen bu gözler, bu kirpikler, bu kaşlar yarın belki güneye, belki daha yerinde olarak kuzeye tarihi bir hincin ifadesi olarak çevrilebilir. Yurdu için, bacısı için, şu yeşil topraklar, şu ak dağlar için yaşamak kararıyla vuran genç yürekler bir yürüyüş için de, bir savaş için de vurabilir.

27 Yıl evvelki günler bir milletin gözünün hakikata bakmaktan, adımının hakikata doğru atılmaktan, bakışlarının güneşe, aya, yıldıza sevgiyle, bağlılıkla bakmaktan, yüreklerinin birbiri için çarpmaktan menedildiği günlerdi. Atatürk bir 19 Mayısta imkânlar ve ihtimaller üstü kararlarla Anadolu adlı bir yarımadaya hürriyet getirirken bugünden 19 Mayıs 1919 dan neler doğacağını biliyoruz. 19 Mayıs 1947 nin de nelere gebe olduğunu biraz bilmeyorsak biraz da biliyoruz.

Harekette göreceğiniz bu eller, bu kollar, bu başlar bugün stadların emrindeyse, yarın, icabettiği takdirde cephelerin emrinde olacaktır.

KİMDİR, NEDİR ?

Romeo ve Jüliyet

Hazırlayan : Selâmi Asyalı

VERONA'DA Montegüler ve Kapuletler diye memleketin mukadderatını ellerinde tutan iki aile vardır. Bunlar bir ikiliğin ve bir düşmanlığın ifadesi olmaktadır ve Verona bundan müştekidir. Bu ikilik nesilden nesle geçen bir düşmanlık halini aldı. Fakat gönül yasak dinlemez. Aşkın güzel bir azizliği tuttu. Montegülerden Romeoyla Kapuletlerden Jüliyet seviştiler. Birbirlerini alacaklarına yemin ettiler; kilise onları gizlice bağladı.

Ailesince Jülyete eş ve Romeoya rakip olarak seçilen Paris Jülyeti elde edemedi. Ancak Shakespeare'in bu eserini okuyanların düşmanlığını kazandı.

Jülyet hasta bilindikçe Romeoya kavuşmasına imkân olmadığından öldü zannedilsin diye rahibin verdiği uyutucu ilâci içti. Romeo onu sahiden öldü sanarak kendine kıydı. Jülyet de uyandı zaman sevgilisini ölmüş görünce kendini sahiden öldürdü. Batının Leylâsile Mecnununu böylece öbür dünyada birleşmiş oldular.

Romeoyla Jüliyeti bedbaht eden KİMDİR, NEDİR?

SIHHAT

Bir hazinedir. Ve bir gün bitecektir.

Tenha yollarda papatyaların sarısında ve gelinciklerin kızılığında buldum. Sahipsiz bal arılarile aşinalık ediyordu.

Sabah çiğlerle nemlenmiş dudaklarında tatlı bir naz taşıyordu.

O bir ilkbahar selidir.

Nisan yağmurlarının toprak kokusudur.

Tılıslı ışıkların masal kahramanıdır.

Ve birgün bitecektir.

Hamid Salih Asyalı

Her Ay

Durgun suya baktım ve dedim ah ölebilsen
Mademki yok ağlıyacak mevtime kimsen!

Yahya Kemal

Körfezdeki durgun suya bir bak göreceksin
Mehtap, iri güller.. ve senin en güzel aksin.

Ahmet Haşim

Senin beyaz ve pembe vücudunu buse ile
giydiren arzum

Senin için saygımdan yapacağım güzel atlas
iskarpinler

O ilâhi ayaklarının altında ezilecek
Ayaklarına basamak için bir gümüş ay keseceğim.
İçimi sıkın yılanı
Senin topuklarının altına koyacağım

Şarl Bodler

Nevbaharı vuslatın bassun deyu ilk ayına
Buseden papuş giydirdim o nermin payına

Eyledim mehtabı hem dâvet düğün alayına

Yahya Kemal

Şahlanmış o sanat erinin fahr-ı kemâli
İbdâ ki dehâdan mütecessim, müteali.
Dört asra yakındır operak alını rüzgâr
Hep vahi ilâhi olan esrarı fısıldar.

Esmâ Hasan

Mermenden yontulmuş bir dağa benziyor
Fetihler üstünde yükselen bu çatı.
Altında kaç asrı, kaç devri eziyor
Bu dillenen sükût, bu hayal saltatı:

Selâhettin Batu

GERÇEK

Düşündüm, düşündüm, düşündüm..
Hem yoktu, hem vardı.
Fakat o bizden uzakta
Bilinmiyen bir diyardı.

Orada dilek, orada cevap,
Orada Tanrıların başı.
Yazık ki payı insanın
Ya kahkaha, ya gözyaşı.

Masal, masal, masal oldu
Masal denile denile.
Bir ayrılık; bir özleyiş
Bir bahardan bir gönüle.

Ömer Erdoğan

EMEL

Güneş olsam
Şu dünyanın
Taş kalpli insanların
Doğmazdım.
İyi ruhların semasında
Sönük bir yıldız olsaydım.
Yeryüzüne eğilmazdım.

Ey hilkatin
Gözü bağlı,
Kulakları ses duymıyan
Çocuğu
Sana isim koyacağım:
Yarın gerçek,
Bugün «Emel».

Mahmut Nedim Kuru

GÖKLER

Bir fatih geldi.. Kıtalara baktı da
— Bir başbuğa çok, iki başbuğa az dedi.
Bir deniz adamı geldi. Denizleri bir gemiciye
çok, iki gemiciye az buldu.
Ey kanatlarından öptüğüm ruh, sen gökter için
ne diyorsun?

Arif Nihat Asya

Yeşilobada Uyanan Hâtıralar

Enver Aydın

Adanayı trenle geçen yolcuların bir istasyon sonra, Güneye inenlerince, Torosları tunellerle geçip de ovidan şehire en çok yaklaşacakları yerde, rastlayacakları küçük bir istasyon vardır. Şimdiki adı Yeşiloba istasyonu, ön cephesinde okaliptüslerin bir küme teşkil ettiği sade ve sağlam yapılı bir bina şenlendirir. İstasyon binasının gerilerinde, kaba teferruatı gözle görülebilen, zulmün kahrına uğramış metrük bir taş bina daha göze çarpar. Yeşilobadan gelip geçen yolcular, eskiden Kâhyaoglu adının bu küçük istasyona isim babalığı yapmış olduğunu bilmezler. Maamafih tabiatın Çukurovada her yanı yeşile boğan cömertliği yanında bir istasyona Yeşiloba denmesi, tarihin unutulmuş pahasına da olsa, çok görülmemelidir. Oysa dışardan gelenlerin gözlerini, ilk yeşilin aldığı bir yer olarak tanınıyor.

Deminki felâket görmüş taş binaya yaklaşalım. Yakın tarihimizin hazine vakaları içerisinde girerek tarih olmuş bu binada kapı, pencere, çatıyı teşkil eden tahta kısımların, vahşi ihtirasların körüklediği bir yangınla yok edildiği görülür. Dün bir duvar bugün bir anıt ve binadan yegâne sağlam kalabilmiş olan taş duvarların iç yüzlerinde pek çok masum Türk canına kıymış mermi izlerine rastlanır. Gerçi sebepsiz kinin zulme çevirdiği ruh ve zulmün kana boyadığı ellerle, canlı cansız insan etlerine batırılan hain süngülerin izlerine rastlanmamaktadır. Ve yine burada bağrına bastığı yavrusile şehit edilen vefalı Türk analarının kan lekelerini, iskelet bakıyelerini aramak beyhude olur. Namusları kirletilmek istenen iffetli Türk kızlarının vaveylası ise çoktan boşlukta kaybolmuştur. Fakat haksızlığın, namusa sataşmanın, en iğrenç zulmün acı hâtıralaril, canlı insan etlerine batırılan süngülerin dinmiyen ızdırabını millet hafızasından silecek, millet vicdanında dindirecek hiçbir kuvvet yoktur. Tarihi de-stanlaştıran Türk ihtilâlinde o zalim süngünün, o namus düşmanlığının, o kucaktaki yavrusile şehit edilen Türk anasının hissesi pek çoktur.

İşte ne zaman Yeşilobadan geçsem, bu hislerin tesirile hafızamda içimi sızlatan acı hâtıraların uyanıp, ruhumun daraldığını duyar; Kâhyaoglu faciasının intikamını alan Toros kahramanlarını düşünerek ferahlarım.

Ziyarettime Gelen Hatıralar

Yazan : Cengiz Turhan

BEYAZ koyunlarımı çobanlarla yeşil kırlarda mor dağlarda bıraktım. Titrek çingirak rak seslerini, koyunlarımın tatlı meleyişlerini duymuyorum, sürülerimin yanık kaval seslerini dinliyerek otladıklarını görmiyorum artık.

O pastoral havaları yeşil yamaçlar duyuyor, o rüstik manzeraları çobanlar görüyor şimdi.

Bugün benden uzak olan yeşil bahçelerim, tazımın tavşanları kovaladığı davullar çalınıp cirit oynayan esmer tarlalarım, yeşil korularım, atımı koşturduğum düz ovalar, mavi gölüm bıraktığım gün gibi mi acaba?

Onları şimdi göremiyorum, fakat hatırımdan hiç çıkmıyorlar. Ben, mavi bir gökten parlak bir güneşin ışıklandığı o yerlerde dolaşırken kimler bana hayatın ıstıraplarını anlatmazlardı. O günlerin bir gün böyle birer hatıra olacağını söylemezlerdi. Ya imâ ederlerdi ben anlamazdım.

Ah o günler hatırımda kalanlar varsa onlar da bugünkü gibi yaşıyor. Geçen o hatıralar arasında türlü nağmelerle öten bülbülün o içli kuşun şakrak feryatlarını duyuyor gibi oluyorum. O içli haykırışlar hisli çocuk kalbime şiirlerini okurken ben o sesleri çocukluk anlayışına göre manalandırmadan yalnız ve sadece dinlerdim. Taze gül yaprakları arasından gül kokularıyla yayılan o fısıldayışlar hassas ruhuma neler ilham etmezdi ki. Fakat, onları bir çocuk nasıl ifade edebilirdi? Duyardım, içlenirdim, fakat bağırktan, bahçeden bahçeye hırçın hırçın koşmaktan başka elimden ne gelirdi?

Nerede hasretle andığım o aşına yanık bülbülüm nerede acep? Onu bulmak, ona dert yanmak, onun içli şikâyetlerini bugün tekrar dinlemek istiyorum..

An olurdu ki, taze bahar günlerinde yeşil dut ağaçlarında «Çırık eğiren» eğiren kuşunun da yeşil dallar arasından bahçemi şenlendiren sesleri, bülbülün şarkılarına ara nağmesi olurdu. Bütün o güzel sesler ve hele «balmalı yırlamalar» bugün kulağımdan hiç gitmiyor.

Nerede yine o bahar sabahlarında bahçeme gelen başı sorguçlu «bipbom» otlaklarda çimenlerde ve ince dallara tutunarak birbiri arkasından çıkarıldığı iboboplar. Kaç defalar böyle ötmeğe gelirken ona tuzak kurmadım ki.

Mavi «gıragıra» kuşları da göklerimde uçmaz oldular artık...

Ne o Ayşe pınarından bir damla su, ne o yerin serin rüzgârlarından bir ses, Ne o beldelerden bana doğru uçan bir kuş, ne o beldeden bana gelen bir yolcu var.

Yetmişlik, seksenlik baba dostlarından da bir haber yok. Öldüler mi; sağlar mı bilmem?..

Ey bahar hatıralarım, Benden uzaklaşın artık. Haydi yolunuz açık olsun. Bir zaman sonra bir gün yine böyle ziyarettime gelirsiniz ve o zaman sizleri beli bükük, gözlerinin ferisi sönük yüzünde ve alnında yılların derinleştiği çizgiler bulunan ve eğer ömür vefa ederse ak saçlı bir ihtiyar belki sizi karşılar. Fakat ey hatıralar ne siz zahmet edin ne de ben sizleri rahatsız edeyim.

TOPRAK

Dağların mor, mavi, yeşil.
Ufukların kıpkırmızı bir yanak;
Sarıların saltanatı sürülür tarlalarında.
Kim demiş sana «Kara toprak»

Yağmuru altın edersin.
Kara mandanın sütünü ak...
Babamın mezarından bana gül verdin,
Nasıl derim sana «Kara toprak!»

Seni uzatıp büyümek ister
Dışarı doğru uçan bayrak;
Sen olmazsan ölümü sürür köpekler,
Nasıl derim sana «kara toprak!»

Refik Fikret Sağnak

“TOPRAK KOKUSU,” NASIL BİR ROMANDIR?

Yazan : Ziya İlhan ZAIMOĞLU

Reşat Enis'in realist bir roman diye önümüze sürdüğü «Toprak Kokusu» Çukurovada ilgi toplamış ve ilgili makamlar tarafından toplattırılmıştır. Sonraları tekrar satışına müsaade edilen bu eser, sözde tezli bir romandır. Tezi de mevzuu kadar basittir: Çukurovanın köylüsü ve amesi toprak sahibinin veya patronun kayıtsız ve şartsız esiridir. Bu sebeple her sınıf ahlâksızdır. Bu menfi tezi isbat için seçilen mevzu şudur: Çukurovanın Kötü köyünde çiftçi Boyalisakal Mehmet, köyün tefecisi Yarım Hacıdan faizle aldığı borç, en geniş ve verimli tarlalarını gasbeden mütegalibeden Zühtü Paşazade Şakir Beyle aralarında çıkan ihtilâfta mürtekip bir hâkimin haksız kararı yüzünde bir çığ gibi büyümüş, bu sebeple hem tarlaları hem de evi elinden alınmıştır.

Boyalısakal, köyü öğretmeni Yalçınla nişanlı olan kızı Elif ile birlikte Şakir Beyin çiftliğinde toprak işçisi olarak çalışmaya mecbur kalmıştır. Köyün tefecisi Yarım Hacı sıtma mücadele memurundan az bir para ile satın aldığı kininleri birer kâğıda sararak okunmuş sıtma hapı diye köylülere satmakta hem itibarını artırmakta hem de kesesini de doldurmaktadır. Genç öğretmen bir Cüma namazında sıtma ve tedavisini köylülere anlattığı için Yarım Hacının tertip ettiği bir iftira ile ağır ceza mahkemesine sevk ve tevkif edilmiştir. Elif babasıyla mahkemedeki şahitlik ederek vak'a gecesini Yalçının yanında olduğunu isbat etmiş genç öğretmen kurtulmuş Niğde köylerinden birine gönderilmiştir.

Bir sene sonra Elifle evleneceklerdir. Bu sırada arkadaşlarıyla köye eğlenmeye gelen Şakir Beyin serhoş sofrasına hizmet etmek vazifesi kâhya tarafından Elife verilmiştir. Bu güzel kızı gören Zühtü Paşazade hemen bir tuzak hazırlamış ve kızı serhoş etmiştir. Ertesi günü kızlığının çalındığını anlayan Elif, kendini bir ağaca asmışsa da kurtarılmıştır. Boyalisakal da kahrından öldüğünden Elif bir tanıdık elile Adana'ya gönderilmiş bir fabrikaya işçi olmuştur. Daha ilk günü ustabaşının tecavüzüne uğrayan Elif nihayet fabrikatörün verimli oğlunun karısı olan bir öğretmenin himayesine mazhar olmuştur. Kocasını ölen genç öğretmen İstanbul'a gönderilmiş

o da elifi beraber götürmüştür. Bu suretle Elif evvelce bıraktığı lise tahsilini tamamlamış Tıp Fakültesine devam etmeğe başlamıştır. Bir Doçentle sevişerek onun hiyanetine uğruyan ve metresi iken kurtaj yaptırarak Elif nihayet ondan ayrılmış ve adını Melek adıyla değiştirerek bar artisti olmuş ve Adana'ya getirilmiştir.

Zühtü Paşazade Şakir Beyden intikam almağı tasarlayan Melek nihayet onun metresi olmuş ve Şakir Beyi avucunun içine alarak delice sarfiyatı ile onu iflâsa doğru sürüklemiştir. Şakir Beyin iflâsı ve ölümü ile tekrar bar hayatına atılan Melek sonunda Adanada Taşçıkandaki denilen genelevlere sermaye olmuştur. Oradan birisi tarafından çıkarılan Melek bir köyde toprak sahipleri aleyhine yapılan bir ayaklanmada yaralı olarak bulunmuştur.

Görülüyor ki, Reşat Enis temiz bir köy kızını perde perde alçaltmış sonra ideal bir kahraman olarak karşımıza dikmek istemiştir. Realist görünmek ve tezini kuvvetlendirmek için her çareye başvurmuş bu ana konu etrafında birçok hayali ve hakiki şahıslara rol vermiş ve Adana'yı bütün çıplaklığıyla önümüze sermek hevesine kapılmıştır. Bu sebeple bazı kimselerin adını soyadını veya lakabını benzeri olan veya aynı manâyı ifade eden kelimelerle değiştirmiş, bazı kimselerin de mesleğini veya cemiyetteki yerini belirterek hepsine ayrı ayrı menfi birer rol vermiştir. Hattâ bir müddet sözde tekkikat için devam ettiği Taşçıkandaki genel kadınların maceralarını hakikî adlarla birlikte romanına geçirmekten kendini alamamıştır.

Adanada bir müddet «Bugün» gazetesinin yazı işleri müdürlüğünü yapmış olan romancı, kızdığı her şahsı parmağına dolamış, belediye reisine vekâlet eden birle hayır cemiyetlerinde faal rol alan tanınmış bir şahsı, rakip bir gazetenin yazı işleri müdürünü ve herkesin tanıyabileceği bir doktoru en iğrenç kelimelerle teşhir etmeğe kalkışmış şahsi kınini perde arkasından sanki bir hançer gibi kullanmaktan çekinmemiştir.

Romancı bir müddet ekmeğini yediği suyunu içtiği Adana'ya daima renkli gözlüklerle bakmış ve

gazetesi, avukatı, çiftlik kâhyası, amelesi, fabrika ustabaşısı, işçisi ve esnafı ahlâksızdır. Hepsini menfaatına veya zevkine düşkün birer mahlûktur. Hepsini para hazretlerinin önünde secdeye kapanmış vicdanının sesini satmış birer mahlûktur.

Romancı mevzuunu bazan pek usta bazan da pek acemice temkiye oyunlarla işlemeğe çalışmıştır. Gerçi veriyer kuvvetli bir realist görüşü ifade eden parçalar da yok değildir. Meselâ toprak işçilerinin güneşin kavurucu sıcaklığında dayanılmaz çalışmaları, akşam ve öğleyin paydoslarındaki âyinler, amele komisyonları, elci denen mutavassıtların dalavere-leri, amelelerin para almak için ta iş yerinden her hafta Adanaya gelişleri az çok realiteye uygundur. Fakat romancı başıboş bir serseriye harap bir mes-citte bir küp altın buldurması ve ilkö okul talebelerinin bile Hac yolunun Dişlenden geçemediğini bildiği halde yarım hacının salını Dişlende baktırması, verber-kesin bildiği fikrîleri geliş güzel serpenesi, bazan Kongo çivostası bazan da Roma târihinden oydurol-muş sözler icad etmesi ve çok zaman mevzuunu unu-arak başbaşa bir âlemler dâiresi kendüsünü kendisi-mlüğü isteneceği romantizmin çökürünü yavaşlıştır. Vahdet bir moti defterine yazılır gibi çabâkâben yazılma ve ustâpâdeni mesne ekki bir süpüğe gibi bir âlemde almıştır. Sanatı her sahife ayrı bir ka-herden çıkması ve bu sebeple romanı başka başka ku-ması parçalarıyla yapılmış bir bölüğe benzer.

Romancı yer yer sosyal yaşamımızın gerçekle-riinden uzaklaşmış havâlinde yaşadığı ve belki de üstele bir cemiyet olarak yaşadığı bir topluluğu can-landırmaya çalışmıştır. Bir taraflı görüşe dayanan tebli bir romandan elbette ki gerçek yaşamı can-landırmaya beklemezdi. Bizde rahmetli Sadri Ed-lemis «Çıkrıklar döndü» romanile başlıyan tebli roman ne kadar düşüneceğini ve ne gibi çarele-re başvurucağına görmek isteyenler Reşat Enisin Tokrak Köksü diye andırıldığı bu sözde romanını okunsunlar.

NOT:

Bu satırları yazan ne Reşat Enisi şahsen tanı-mış, ne de bu meşhur romandan görmek mazharıyeti-ne emmiş kimselerden biridir. Bu yazı romanıya ta-nrı veya roman kahramanlarını müdafaa etmek mak-sadile de yazılmış değildir. Sadece genç kalemlerde Türk romanının İstanbuldaki meşhur dâvadan sonra asal bir aşuruna doğru yavaşlamak üzere olduğu-na belirtmek istenilmiştir.

Z. I.

YÜRÜ KÖYLÜM

Yürü çiftin çubuğun bekliyor seni tarlan..
Çalış kendi malında artık sen de faydalan..
Daha gürbüz kolların, saklıyor saf kanını
Güçlü olmak çağdır savur tez harmanını.

Senin de toprağın var ekmeğe buldun alanı.
Yürü ey yigit köylüm bekliyor seni tarlan.
Toprakla gürüşmenin sağlığa faydası var
Yurdunu işlemiyen milletlerin yası var.

Güçlü olmak çağdır, savur tez harmanını..
Gün dönca bu yolda vereceksin kanını.
Yürü çiftin, çubuğun bekliyor seni tarlan
Çalış kendi malında sen de artık faydalan.

Etkincedik bir kırsal yer kalmasin vatanda
Türk Milleti yıkılmaz bir dağ gibi arkada.

Aziz Eryalaz

Kırkıncı Kapı

Denize uya çağımı!
Gözlerimi yakan usak, sevgilimin
şeytan tüylü bakışlarıyla nasıl kay-
namış öyle!
Haydi! Denizin büyüsüne, kuşların
davetine haydi!
Kanatların vuruşu, dalgaların oy-
nak beşiği, masalımızın kırkıncı ka-
pıdır.
«Şehzade» maceraları «Keloğlan»
doğuşumusa lapıska saçlı bir adam.
Haydi! Deniz'in büyüsüne, kuşla-
rın davetine haydi!

Ziya Arıkan

Bir Çukurova Masalı

TURAÇ

Yazan : Y. Doğudandoğan

Aşağıyeli, koza tarlalarından duyulmuşu fı-sıltılarla geçiyor. Kodaman çiftçiye - tar-ıasını gezme fırsatından başka - bir iyiliği olmayan bu yel, işçi köylünün saatlerce beklediği bir hızır-dır. Kocabucak'a doğru uzanan tozlu yoldan kalkan anafoların zerrelereyle gözlerimiz, kulaklarımız dolu-yor; kaşlarımız kirpiklerimiz rengini atıyor. Yolun iki tarafındaki yeşil ve sarı tarlalarda çalışan insanlar, cansız bir hayal gibi görünüyorlar. Hayat saha-sında ümit serabı...

Yeşil tarlalara sıra sıra dizilen bu istifhamlar, hayat felsefesini çatlak topraklara yazıyorlar. Ufuk-larda dumanlanan haziran güneşi, tabiatı manyetize etmekte. Tarlalarda kıyak çeken, deste vuran, bile-zik yapan, başak topluyan kadınlı erkekli insanlar..

Kumsal bir keliden uzanan yolumuz, bizi ucu bucağı gelmeyen sarı, yeşil tarlalar arasında baş dön-dürücü bir yorgunluğa sürüklüyor. Bir an önce so-nunun gelmesini beklediğimiz yol, öyle uzuyor ki... Omuzumuza attığımız beyaz keten ceketler taşınıla-maz bir yük oluyor. Saatlerce yol aldığımız halde bir kelime konuşmuyoruz. Ağzımıza yorgunluk kilit vermiş sanki.

Pamuk tarlaları arasından bir kuş sesi geliyor :
«Düt... Dütük..., Düt... Dütük!» Koca bucaklı cemile soruyorum :

— Bu öten kuş nedir?..

Cemil, sorumu bekliyormuş gibi gözleri parla-yarak :

— Turaç... Onu vurmak günahtır. Diyor ve de-
vam ediyor: bu kuşun hikâyesini sana anlatayım :

* * *

Eskiden bir ağanın bir tek kız evladı varmış. Tek olduğu için de çok sevilirmiş. Bu yavrucak da-ha ana kucığında iken emmi oğluna söz kesilmiş. Yani beşik kertmesi yapılmış. Zamanlar geçmiş; on-beş defa çubuklar firez, firezler çubuk olmuş. Bu

arada ağanın tek kızı da gelişip güzelleşmiş. Köy delikanlılarının gözünü ısırtıp, gönlünü avlamaya başlamış. Fakat sözlü olan bu kızcığza her deli-kanlı ancak gönülden kopan bir dilekle «Allah ba-ğışlasın» demekten başka şey bulamazmış.

Bu gelişen güzellik emmioğlunun kalbinde derin bir aşk yararı açmış. Lâkin ters talih bu aşkı kar-şılıksız bırakmaktadır. Kalplerde ilâhlaşan Ayşecik, emmi oğluna en küçük bir yakınlık göstermemekte-dir. İşte çaresiz felâket.. Zaman zaman buluşup ko-nuşmak isteyen emmioğlu, her defasında yeni bir darbe ile ayrılıyor. Bu durum ilerledikçe Emmioğlu, kızın başkasına gönül vermesinden şüpheleniyor. Günlerce devam eden takip...

Sıcak bir Temmuz günü, Ayşecik Seyhanın pı-rıldayan sularından testisini dolduruyor. Söğütlerin kol uzattığı sularla mühteris bir güneş yıkıyor. Bir ilgin çalıştı arkasından kızı denetliyen Emmioğlu ilerden tutma Hakkının kızı doğru geldiğini sınırları gerilerek görüyor. Testisi ile söğütlerin gölgesine gelen Ayşecik, Hakkı ile karşılaşır. Aylarca sü-regelen bir sevginin beslediği iki kalb, içduyularla anlaşmış marum dudaklar birbirini buluyor.

Kıskançlığın verdiği bir vahşetle Emmioğlu, iki aşkı suç üstü yakalamaktadır. Tabii tek silâh kızın babasına ihbar. Emmioğlu derhal çiftliğe yönelerek emmine herşeyi anlatacağını ve bu pis tutmayı öl-dürtüp kendisini de rezil edeceğine Ayşeciğe müj-deliyor.

Masum kızcığz, bütün kalbi ile yaradana yal-varıyor :

— Yarabbi, Emmioğlunu bir hayvan, bir kuş yap ki; suçumuzu söylemesin...

Dilek derhal kabul olunuyor. O günden bugü-ne de, Emmioğlu bütün ovayı dolaşıp suçu söy-lüyor :

— «Tuttu da... öptü de... Tuttu da... öptü de...»

Adana'da Ermeni İğtişaşı

Yazan : Vasıf Canbay

[BAŞTARAFI SAYI 86 DA]

Şam vak'ası tekerür ediyor. Adana ikinci bir Cebellübnan olacaktır. Şamda Vali, Ordu müşiri asılmıştı. Adanada da Vali divanharbe çekildi. Divan harbin faaliyeti esnasında İngiliz konsolosu bir heyet halinde mahalleri geziyordu. Elile bir yeri gösterirken bileğinden vuruldu. Mahalle bir Ermeni mahallesi idi. Amerikan mektebinin önünde vurulmuştu. Konsolosu vuranın bir Ermeni olduğu sabit oldu. Bu vak'a konsolosun lehimize çalışmasına sebep oldu.

Adana gençliği hükümeti, matbuatı düştüğü hatâdan ikaza çalışıyordu. Vak'anın bir Ermeni isyanı olduğunu, isyanı hazırlamak için Ermenilerin senelerce hazırlandığı Sadrazam Hüseyin Hilmi Paşaya yirmi beş imza ile yazdık. Adana Valisi Cevdet Beyin, Cebelibereket mutasarrıfı Asâf beyin Adanada bir Ermeni isyanı olacağına, bu isyanı önlemek için buraya askerî kuvvet gönderilmesine dair yazdıkları telgrafların numara ve tarihlerinden bahsettik. Kendisinin (Adanada Valilik yaptım, Adana Ermenilerinde öyle bir fikir yoktur) dediğini vakitle kuvvet gönderilseydi, felâketin önü alınabileceği, vaka müsebbibinin bizzat kendi hatası olduğunu yazdık.

Bu, bizim siyasî bir mahkemeye verilmemizden başka müspet bir netice vermedi. Bir taraftan siyasî mahkemede muhakeme edilirken bir taraftan da, şimdiki Kız Lisesi binasında toplanan divan harbe çağırıldık. Muhakemem yediden onbir buçuğa kadar devam etti. Sorulan suallere nazaran divanharp azalarının da vaka müsebbibi Türkler olduğuna kanaatlenildi.

O gün asılan altı Türkten üçü Kalakapusu meydanında camiün önüne asılmıştı. Masum ve vatansız yiğitleri sehpa görmekten teessürü içimi yakıyordu. Bir taraftan da zekâları nasîyelerinden okunan divanharp azaları erkânharp subaylarının düştüğü delâlete şaşıyordum.

Okudukları bazı kimselerin ifadesine göre vaka-

nın âmili ve mürettibi İtidal gazetesi sahibi İhsan Fikri imiş. Ben de merhumun mesai arkadaşı sıfatıyla aynı cürümlü maznun idim. İdamaya doğru gidiyorduk, iş bizim ölümümüzle bitmiyordu. Kabahat Türklerin oluyordu. Mazlum Ermeniler katliam yapılmış, zulüm görmüş oluyordular! Halbuki hakikat bunun tam tersi idi.

Bunun neticesi vatanın en kıymetli parçası bölünecek bir Ermeni kiralığı kurulacaktı. Hiç olmazsa Ermenilere bir imtiyaz verilecekti.

— Muhakemen bitti, zaptı imza et, dediler.

— Zabıt kâtibi ifademi okusun, dedim. Okudu, üç yerini tashih ettirdim.

Riyasete:

— Ben şöyle söyledim, zabıtkâtibi şöyle yazmış, bunun hangisi doğru, dedim.

— Senin dediğin doğru.

— Öyleyse emredin tashih etsin. Tashih yapıldı. Bilmem doğru mu? Bundan şunu anladım zabıt kâtibi satılmış.

— Artık muhakemen bitti, zaptı imza et te çık dediler.

— Çıkmam, şimdiye kadar siz sordunuz, sorularınıza göre cevap verdim. Benim de söyleyeceklerim var, dedim. Maksadım divanharbe hakikati anlatmak hatalı zihaplarını tashih ettirmektir. Düşüncelerimi söylememe müsaade ettiler: Fransa büyük inkılabı üzerine doğan milliyet fikrinin Ermenilerde nasıl başladığını, Ayastafanos muahedesinde Rusların Ermeni himayesine ait koydukları maddeyi, bundan ilham alarak teşekkül eden Hınçakyan, Taşnakşagan komitelerinin faaliyetini uzun uzun izah ettim.

1895 de İstanbulda Osmanlı Bankasının bombalanmasıyla başlayan Ermeni isyanı Anadolu'nun hemen her tarafına yayılmıştı. Rus çarının iltimasıyla Kızıl Sultan İkinci Abdülhamit katliam emrini verdi. Yirmi dört saat sonra büyük devletler sefirlerinin bilhassa İngilizlerin müdahalesiyle bu emir geri alındı.

— Devamı gelecek sayıda —

Başbakan Saracoğlu'nun Seçim Nutku

Alnımız açık, yolumuz belli, işlerimiz ortadadır. Şimdi hüküm vermek sizindir. Biz, şimdi vicdanlarınızdan, yalnız vicdanlarınızdan gelen oyları istiyoruz.

Biz Türk çocukları, bir medeniyet ve imparatorluk kurmuş adsız kahramanların adsız çocuklarıyız. Hemen ilâve edeyim; bugün memleketimizde yabancıların ve komşularımızın toprağına dikilmiş bir tek göz yoktur. Aynı teminatın komşularımız tarafından da bize verileceğine inanmağa çalışıyoruz.

«Fakat arkadaşlar, bu korkunç ve kara günlerde her türlü ümidin söndüğü dakikalarda millet ayaklandı ve Anadolu yaylalarının tepelerinde ses gürledi. Bu ses, «hayır, biz varız!» diyordu. Bu ses Mustafa Kemal'in diri ve erkek sesi idi.

Mustafa Kemal ve arkadaşları, iktisadi, içtimai ve malî sahalarda derin ve geniş devrim hareketlerine hazırlanıyorlardı. Bu hazırlanmalar, Halk Partisinin temellerini attı. Bu parti sür'atle işlere başladı; Yirmi küsur yıl içinde pek çok işler yaptı. Padişah koğuldu. Lâyiqlik ilân edildi. Fes, yerini şapkaya bıraktı. Türk harfleri ve garp kültürü kabul edildi. Üniversiteler, fakülteler, yüksek okullar çoğaldı. ve buralarda okuyan öğrencilerin sayısı 340.103, ten 1.523.297 ye yükseldi.»

«Memleketin hayatî saydığı meselelerden biri de topraksız saydığı köylülünün biran evvel toprağına kavuşturulmasıdır. Bu iş için esaslı bir kanun çıkarılmış ve bu işle meşgul olacak bir çok toprak komisyonları kurulmuş ve tatbikat sahasına geçilmiştir.»

«Öyle ümit ediyoruz ki, Türk milletinin çokluğu bizim partimizle davâ birliği yapacak olursa, şimdiden hazırlanmış ve bazıları tatbik bile geçmiş olan bu üçer ve beşer senelik plânlarla Türk vatanını son yirmi sene içinde yaptıklarımızın bir kaç misli ille donatmak imkânı verilmiş olacaktır.»

«Bu buhranlardan birinciyi teşkil eden harp buhranının bogüne kadar tuttuğumuz yol ve yaptığımız muahedeler sayesinde ne güçlüklerle ne safha-

lardan geçtiğini bilirsiniz. Zaruretler hasıl olursa, milletimiz kendisini ittifakı ve beynelmilel taahhütleri için kanını çaylar gibi akıtmaktan çekinmeyecektir.»

«Türk varlığının, Türk millî eğitimine sarfettiği paraların yekünü 187 milyonu aşar ki, bu C. H. Partisinin bilgi ve okuyup yazma için taşıdığı anlayış ve inancın bütün azametini gösterir.»

«İnanmışımız ve iman ettiğimiz doktrine göre, Cumhuriyet Halk Partisi halkçıdır. Halk Partisi Cumhuriyetçidir, kafasında bundan başka rejim bulunan her fert sadece mürtecedir.

Bir yazarımızın dediği gibi, partimizin altıoku milletin göğsüne saplanmış bir hançer değil, yetişen gençlik için birer meşaledir.

Arkadaşlar, alnımız açık, yollarımız belli, işlerimiz ortadadır. Şimdi hüküm vermek sizindir. Biz şimdi vicdanlarınızdan, yalnız vicdanlarınızdan gelen oyları istiyoruz.

Benim yerleştiğim bir yer vardır ki, beni oradan yalnız ölüm ayırabilir. O da C. H. Partisi nefertliğidir. Bundan başka, beni ölümün bile ayıramayacağı bir bağım daha vardır ki, o da Ödemişli Saraç Mehmet ustanın oğlu Şükrü Saracoğlu, olmak Ödemişli Saraç Mehmet ustanın oğlu Şükrü Saracoğlu kalmaktır.»

Evimizin Çalışmaları

Bir Bayrak rüzgâr bekliyor

31-3-1946 günü 2. İnönü zaferi kutlandı. Aydın Nisari tarafından bir konuşma ve Kâzım Yolgeçen tarafından da bir şiir okundu. Ve aynı günün gecesinde «İnsan Sarrafı» temsil edildi.

6-4-1946 günü temsil tekrar edildi.

9-4-1946 günü Mr. Jago İngiliz hayat ve edebiyatı hakkında bir konferans verdi.

15-4-1946 günü Pamuk Tarım Satış Kooperatifleri Birliğinin Evimiz Bandosunun iştirakile makine töreni yapıldı.

23-4-1946 günü Milli Hakimiyet Bayramı kutlandı ve aynı gece Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından Evimiz salonlarında Kurum namına Balo verildi.

24-4-1946 da Gürbüz Çocuk Müsabakası yapıldı ve Mr. Jago konferansını tekrar etti.

25-4-1946 da Anakucağının muvaffakiyetli bir temsili zevkle seyredildi.

27-4-1946 tarihinde İsmet İnönü İlk okulu bir müsamere verdi. Ayrıca Halkevi temsil kolu gençleri Cezaevinde İnsan Sarrafını oynadılar.

9-5-1946 da Mr. Jago tarafından konferans : Beveriç plânı.

11-5-1946 da Malatya Mensucat Fab. Temsil kolu Halkeyi Sosyal Yardım Kolu çıkarına Himmetinoğlu isimli bir temsil verdiler. Üç gün devam etti.

17-5-1946 gecesi Şair Ziya Paşa ihtifali yapıldı.

25,26-5-1946 geceleri Ferdi Tayfur tarafından bir meddahlık gösterisi yapıldı.

9-6-1946 da Bölge Yüzme havuzunda teşvik yüzme müsabakaları yapıldı. Ve kazananlara Halkevi tarafından mükâfatlar dağıtıldı.

Her Yıl İlbaharda eski sıtmalılarının nöbetleri tekrarlar. Bunlar hastalıklarını iyi tedavi ettirmiyen, eskiden hastalardır. Sıtma salgınları Yaz - Sonbahar aylarında başlar. Çünkü bu mevsimde milyonlarca Sivrisinekler üremiş, kanatlanmış ve havaya uçarak etrafımızı almışlardır. Ödevimiz daha sıcaklar başlamadan Sivrisinek üreme yerlerini temizlemektir.

Değerli Edip ve Şair Arif Nihat Asyanın «Kadınlar ve Gagalar» adlı nükte kitabından sonra çoktanberi beklenen «Bir Bayrak rüzgâr bekliyor» adlı şiir kitabı da Kuruköprüde Dilek Kitabevinde satışa çıkarıldı.

Böyle üstün bir şiir kitabının bize verdiği haklı gururu okuyucularımızla paylaşmayı memnunlukla kabullendiğimizi söyler bu şiir demetini şiir sevenlere haber veririz.

Memleket Havası

Adı Çukurovanın sanatsever gençleri arasında sevgi ve hürmetle anılan Şair Ziya İlhan Zaimoğlunun ve arkadaşı İdris Ahmet Puranın müştereken çıkardıkları «Memleket Havası» adlı şiir kitabını şiir sevenlere memnunlukla haber veririz.

Köylüme mısralar

Genç öğretmen ve şairlerimizden Hüseyin Kalabanın Toprak Kanunu münasebetile yazdığı ve son Toprak Bayramında yayınladığı «Köylüme mısralar» adlı destanını ilgililere haber veririz.

TOPRAK

— 1. nci Sahifeden Devam —

Ey köyler, asırlık bakımsız köyler
Şu otsuz ağaçsız öksüz kız köyler
Dinle derdini dinle ne söyler
Ah köyler şehre yabancı köyler.

Sayın Hemşehrilerim,

İşte bu kanunun tatbiki iledir ki, bu ıztıraplar sona erecek nasırlı ellerin emeği övülecek, yanık çehreler gülecek bu harabeler bu sefalet ocakları yerine saadet yuvaları kurulacak, baykuş ısıkları yerine bülbül nağmeleri dinlenecek, dikenler yerine çiçekler yaratılacak.

Fethetmek ne büyük iş. Fatih olmak ne büyük kahramanlık. Ey büyük ulusum. Kendi yurdunu fethetmek kendin yurdunun fatihi olmak istemek kahramanlıkların şüphesiz ki en büyüğü ve en asilidir. Sen bu alanda da eşsiz olduğunu gösterdin.

Aziz Atam,

Daima izinde, durmadan izinde koşacağız. Müsterih uyu sana lâyık olacağız.

HALKEVLERİ DERGİLERİ

DERGİNİN ADI	ÇIKARAN HALKEVİ	DERGİNİN ADI	ÇIKARAN HALKEVİ
Taşpınar	Gz. Antep	Karacadağ	Diyarbakır
Çorumlu	Çorum	Karaelmas	Zonguldak
Doğu	Kars	Kaynak	Balıkesir
Erciyes	Kayseri	Konya	Konya
Fikirler	İzmir	19 Mayıs	Samsun
Gediz	Manisa	Taşpınar	Afyon
Çukurova	Adana	Türk Akdeniz	Antalya
Halkevi	Eskişehir	Ön	İsparta
İnanç	Denizli	Uludağ	Bursa
İnan	Trabzon	Yeni Türk	Eminönü
		Halkbilgisi haberleri	Eminönü

ÇUKUROVA

Adana Halkevi tarafından çıkarılır
Aylık Kültür Dergisi.

Neşriyat Müdürü : KEMAL ÇELİK

Yazı İşleri Müdürü : Hamid Salih Asyalı

Yıllığı 240 Kuruş

6 Aylığı 120 »

Basıldığı Yer : «BUGÜN» Basımevi

ÇUKUROVA

nin

İLÇE MUHABİRLERİ

Bay Galip Çiftçi

CEYHAN

Bay A. Vefa Aray

OSMANIYE

Bay Hamis Pulat

KARAIŞALI